

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 32Csp/80/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120205001
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 03. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Wildeová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2021:8120205001.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ivetou Wildeovou v spore žalobcu: Slovenský plynárenský priemysel, a.s., so sídlom Mlynské nivy 44/ab, Bratislava, IČO: 35815256, zastúpený: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 53255739, p r o t i žalovanému: M. H., T.. XX.X.XXXX, H. C., Y. G. U. X, o zaplatenie 278,85 Eur a prísl., takto

rozhodol:

I. Súd žalobu z a m i e t a.

II. Žalobca n e m á nárok na náhradu trov konania a žalovanému súd nárok na náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou zo dňa 29.04.2020 sa domáhal voči žalovanému zaplatenia sumy 278,85 Eur s úrokmi z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 5 Eur od 25.05.2019 do zaplatenia, zo sumy 72,09 Eur od 27.06.2019 do zaplatenia, zo sumy 191,76 Eur od 16.08.2019 do zaplatenia a zo sumy 10 Eur od 02.10.2019 do zaplatenia. Žalobu odôvodnil tým, že so žalovaným uzatvoril XX.XX.XXXX zmluvu o dodávke plynu, na základe ktorej vyúčtoval žalovanému cenu za dodávku plynu nasledujúcimi faktúrami: č. XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX Z. XXXXXXXX.

2. Žalovanému bola doručená žaloba s prílohami a výzvou na vyjadrenie dňa 28.08.2020, doposiaľ sa však k nej nevyjadril.

3. V danom prípade sa jedná o spotrebiteľský spor podľa § 290 CSP. V zmysle citovaného ustanovenia spotrebiteľský spor je spor medzi dodávateľom a spotrebiteľom vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy alebo súvisiaci so spotrebiteľskou zmluvou.

4. Podľa § 297 písm. b/ CSP súd na prejednanie spotrebiteľského sporu nemusí nariadiť pojednávanie, ak ide iba o otázku jednoduchého právneho posúdenia veci, skutkové tvrdenia strán nie sú sporné a hodnota sporu bez príslušenstva neprevyšuje 1.000 Eur.

5. Podľa § 151 ods. 1 CSP skutkové tvrdenia strany, ktoré protistrana výslovne nepoprela, sa považujú za nesporné.

6. V tomto prípade žalovaný nepoprel skutkové tvrdenia uvedené v žalobe. To znamená, že platí fikcia o ich nespornosti a nakoľko aj hodnota sporu neprevyšuje 1.000 Eur a je splnená aj podmienka jednoduchého právneho posúdenia veci, v zmysle § 297 písm. b/ CSP súd vo veci rozhodol bez nariadenia pojednávania.

7. Súd vykonal dokazovanie písomným vyjadrením žalobcu, zmluvou o združenej o dodávke plynu zo dňa XX.XX.XXXX, Obchodnými podmienkami poskytovania univerzálnej služby pri dodávke plynu pre odberateľov plynu kategórie domácnosť, Cenníkom za dodávku plynu pre odberateľov plynu v domácnosti, Cenníkom externých služieb a výkonov súvisiacich s dodávkou plynu, faktúrami č. XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX Z. XXXXXXXXXXXX, XXXXXXXXXXXX, upomienkami zo dňa XX.XX.XXXX Z. XX.XX.XXXX s poštovými podaciami hárkami, odstúpením od zmluvy zo dňa XX.X.XXXX, doručenkou a zistil tento skutkový stav:

8. Dňa XX.XX.XXXX bola uzavretá medzi stranami písomná zmluva o združenej dodávke plynu pre odberateľa plynu v domácnosti pod č. 9106590021. Jej predmetom bola dodávka zemného plynu žalovanému na odberné miesto C., Y. G. U. X, číslo bytu XX s dohodnutým druhom tarify. Zmluva bola uzavretá na dobu určitú do 04.02.2021. Odberateľ sa ňou zaviazal uhradiť dodávateľovi cenu za dodávku plynu a za služby a výkony súvisiace s touto dodávkou za podmienok stanovených zmluvou a Obchodnými podmienkami poskytovania univerzálnej služby pri dodávke plynu pre odberateľov plynu kategórie domácnosť.

9. Podľa bodu 2.2 Zmluvy ceny za dodávku plynu sú uvedené v platnom cenníku dodávateľa za dodávku plynu pre odberateľov kategórie domácnosť zverejnenom na webovom sídle dodávateľa www.spp.sk.

10. Podľa bodu 2.3 Zmluvy ceny služieb a výkonov súvisiacich s dodávkou plynu sú ceny za služby a výkony súvisiace s dodávkou plynu uvedené v cenníku vydávanom a zverejnenom dodávateľom na tom istom webovom sídle dodávateľa označenom ako Cenník externých služieb a výkonov.

11. Podľa bodu 2.4 Zmluvy neoddeliteľnou súčasťou zmluvy sú OP, Cenník dodávateľa a Cenník externých služieb a výkonov.

12. Podľa článku IV bodu 5 Obchodných podmienok poskytovania univerzálnej služby pri dodávke plynu pre odberateľov plynu kategórie domácnosť účinných od 23.06.2018 odberateľ je povinný uhradiť dodávateľovi okrem ceny za združenú dodávku plynu aj ďalšie platby, resp. poplatky, ktoré nie sú zahrnuté v cene za združenú dodávku plynu a súvisia s dodávkou plynu a ktoré si odberateľ objednal alebo svojím konaním, resp. nekonaním vyvolal vznik skutočností a potrebu uskutočnenia ďalších úkonov (služieb) zo strany dodávateľa a tieto sú spoľatňované podľa Cenníka dodávateľa, Cenníka externých služieb a výkonov.

13. Podľa spomínaných Obchodných podmienok k zániku zmluvy mohlo dôjsť aj odstúpením od zmluvy zo strany dodávateľa v prípade podstatného porušenia povinností odberateľom; za podstatné porušenie povinností sa považuje aj nezaplatenie platby fakturovanej podľa OP a zmluvy alebo preddavkovej platby podľa OP a zmluvy a to ani v dodatočnej lehote desiatich dní po doručení výzvy dodávateľa. Zmluva v tomto prípade zaniká ku dňu, v ktorý nastanú účinky odstúpenia od zmluvy v zmysle bodu 4 tohto článku (článok XII bod 1. 10).

14. Podľa Cenníka externých služieb a výkonov súvisiacich s dodávkou plynu číslo ESaV 4/2017 bola stanovená cena za fyzické prerušenie /obmedzenie dodávky plynu do odberného miesta vo výške 72,09 Eur (tabuľka číslo 1 bod 1). Úhrada nákladov za výzvu na zaplatenie pohľadávky s upozornením na prerušenie dodávky plynu bola stanovená na 5 Eur a náhrada nákladov za upomienku - dôraznú výzvu na zaplatenie pohľadávky na 10 Eur (body 18, 19 tabuľky č. 1)

15. Medzi mnohými prílohami žaloby sa nachádza aj faktúra číslo 8402555346 za fakturačné obdobie od 07.02.2019 do 24.07.2019, ktorou za spotrebu plynu bola žalovanému vyfakturovaná suma 191,76 Eur, keďže žalovaný nezaplatil ani žiadne preddavky. Faktúra sa stala splatnou 15.08.2019, avšak vôbec v žalobe nie je uvedená.

16. Listom zo dňa 09.07.2019 žalobca odstúpil od predmetnej zmluvy na základe článku XII bodu 1.10 Obchodných podmienok z dôvodu neuhradenia vyúčtovacej faktúry a preddavkov za dodávku plynu, pričom na úhradu dlhu vyzval žalovaného listom zo dňa 10.05.2019, v ktorom mu stanovil dodatočnú lehotu na splnenie. Tento list si žalovaný v odbernej lehote nevyzdvihol a preto bol vrátený žalobcovi 22.07.2019.

17. Predmetom žaloby sú 3 konkrétne faktúry, tak ako sú uvedené v žalobe, teda faktúra číslo 3130020427, 4900007328 a 3150023087. Žalobca v žalobe ohľadom týchto faktúr tvrdí, že nimi bola žalovanému vyúčtovaná cena za dodávku plynu, čo však nezodpovedá skutočnosti. Faktúra č. 4900007328 splatná 26.06.2019 sa týka vyúčtovania poplatku za prerušenie obmedzenia dodávky zemného plynu vo výške 72,09 Eur. Faktúrou číslo 3130020427 splatnou 24.05.2019 bola žalovanému fakturovaná náhrada nákladov za upomienku vo výške 5 Eur. Išlo o upomienku z 10.05.2019, ktorou bol žalovaný vyzvaný na zaplatenie nedoplatku 98 Eur v lehote 14 dní, v opačnom prípade bol upozornený na prerušenie dodávky zemného plynu. Upomienka bola mu zaslaná poštou 15.05.2019, čo bolo preukázané poštovým podacím hárkom.

18. Faktúrou číslo 3150023087 splatnou 01.10.2019 bola žalovanému fakturovaná náhrada nákladov za vystavenie a zaslanie upomienky, ktorá je označená ako dôrazná výzva na zaplatenie pohľadávky zo dňa 17.09.2019. ňou bol žalovaný vyzvaný na zaplatenie dlhu vo výške 278,85 Eur, pričom aj táto upomienka mu bola zasielaná poštou 18.09.2019, čo žalobca preukázal poštovým podacím hárkom.

19. Je nepochybné, že zmluva uzavretá medzi stranami má všetky atribúty spotrebiteľskej zmluvy v zmysle § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

20. Podľa § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

21. Podľa § 52 ods. 2 Občianskeho zákonníka ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva.

22. Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

23. Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

24. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

25. Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

26. Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

27. V danom prípade je potrebné zdôrazniť, že v sporovom konaní platí, okrem iných, dispozičná a prejednacia zásada. Je zásadne vecou strán sporu tvrdiť skutočnosti a označiť dôkazy na preukázanie svojich skutkových tvrdení (napríklad článok 8 CSP). Žalobca v žalobe musí uviesť pravdivé a úplné opísanie rozhodujúcich skutočností, čo vyplýva z § 132 od. 1 CSP. Musí teda ísť o priame tvrdenia žalobcu, nepostačuje odkaz na predložené dôkazy, pretože práve to zákon výslovne zakazuje v § 132 ods. 2 CSP. Nestačí teda, že určité skutočnosti vyplývajú z dôkazných prostriedkov. Bolo by v rozpore s požiadavkou rovnosti zbraní a kontradiktórnosti sporového procesu, keby žalovaný mal hádať, ktoré skutočnosti tvoria predmet sporu. Základnou procesnou povinnosťou žalobcu je teda predniesť dostatočne konkrétne a určité skutkové tvrdenia významné podľa hmotného práva, ktorými sa formuje skutkový základ žaloby. Túto povinnosť nemôže splniť nikto iný než žalobca a jeho pasivita nemôže

byť korigovaná súdom. Žalobca má totiž predovšetkým povinnosť tvrdenia, na ktorú nadväzuje dôkazná povinnosť, obe sú vo vzájomnej jednote. Ak si však žalobca nesplní povinnosť tvrdenia, ktorá nemôže byť nahradená predložením listinných dôkazov (v tomto prípade faktúr), teda ak žalobca v žalobe netvrdí všetky rozhodujúce skutočnosti významné pre rozhodnutie, neunesie bremeno tvrdenia a musí byť rozhodnuté v jeho neprospech. To uviedol aj zákonodarca v dôvodovej správe k § 150 CSP, podľa ktorej navrhovaná právna úprava zakotvuje takzvanú povinnosť tvrdenia, teda procesnú povinnosť, ktorej nesplnenie je sankcionované procesnými prostriedkami predovšetkým vo forme rýchlej straty sporu.

28. V danom prípade žalobca v žalobe vôbec neuviedol faktúru číslo 8402555346 vo výške 191,76 Eur. Jedine tá sa týkala ceny dodaného plynu, ale tým, že žalobca ju sa v žalobe neuviedol, vo vzťahu k tomuto nároku si vôbec nesplnil svoju základnú procesnú povinnosť - povinnosť tvrdenia a keďže, ako už súd uviedol to, že túto faktúru pripojil ako prílohu žaloby, je nedostačujúce.

29. V žalobe boli konkretizované len tri faktúry, ktoré sa však netýkali ceny za dodávku plynu, ako bolo uvedené v žalobe. Išlo totiž o poplatky za upomienky a za prerušenie dodávky plynu a preto aj vo vzťahu k nim si žalobca nesplnil povinnosť tvrdenia, keďže v žalobe nesprávne bolo uvedené, že sa týkali ceny za dodávku plynu. Bolo povinnosťou žalobcu uviesť pravdivé skutkové tvrdenia ohľadom týchto žalovaných súm.

30. Vo vzťahu k žalovaným sumám predstavujúcim spomínané poplatky však súd navyše uvádza, že je potrebné ich posúdiť v zmysle noriem spotrebiteľského práva, pričom súd ich vyhodnotil ako neprijateľné zmluvné podmienky. Uvedené poplatky totiž neboli v zmluve individuálne dojednané, sú obsiahnuté v Cenníku, ktorý jednostranne spracoval len žalobca a dokonca sa nespomínajú ani v samotnej zmluve. Dodávateľ sa má voči spotrebiteľovi správať poctivo, je totiž slabšou zmluvnou stranou, inak mu nie je možné poskytnúť právnu ochranu. Žalobca síce preukázal zaslanie upomienok žalovanému, ale nepreukázal aké konkrétne náklady v súvislosti s ich vystavením a zaslaním mu vznikli. Paušálna výška poplatku za upomienku (5 alebo 10 Eur v tomto prípade) bez transparentného výpočtu skutočných nákladov preto zapadá do definície neprijateľnej zmluvnej podmienky. Uvedené poplatky totiž umožňujú získať na úkor spotrebiteľa majetkový prospech, ktorý prevyšuje skutočné výdavky žalobcu.

31. Je potrebné vychádzať z toho, že každá spotrebiteľská zmluva musí byť transparentná. Zmluvné podmienky musia byť formulované jasne a zrozumiteľne nielen gramaticky, ale aj z toho pohľadu, aby spotrebiteľ bol schopný na základe jasných a zrozumiteľných kritérií posúdiť hospodárske dôsledky, ktoré z toho pre neho vyplývajú (rozsudok ESD C-26/13).

32. Zásada transparentnosti dopadá i na aplikáciu Všeobecných obchodných podmienok a Sadzobníka poplatkov. Obchodné podmienky v spotrebiteľských zmluvách majú slúžiť k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednaná technického a vysvetľujúceho charakteru a nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že ujdú jeho pozornosti. Pokiaľ tak dodávateľ urobí, takému konaniu nemožno priznať právnu ochranu (nálež ÚS ČR I. ÚS 3512/11 z 11.11.2013).

33. Sporné poplatky za upomienku majú vyslovene sankčnú povahu a svojou podstatou predstavujú zmluvnú pokutu v zmysle § 544 OZ, ktorá však musí byť dohodnutá písomne. Uvedenými poplatkami dodávateľ obchádza ust. § 544 OZ, čo je neprípustné. Zmluvnú pokutu totiž by mohol súd moderovať.

34. Pre spotrebiteľský právny vzťah vychádzajúc aj z európskej judikatúry je typická tzv. teória skutočného plnenia, ktorá spočíva v tom, že spotrebiteľ má platiť len za skutočne dodanú službu. Za neprijateľnú zmluvnú podmienku sa považuje podmienka, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmu dodávateľa (rozsudok ESD C-26/13, Arpád Kásler, Hajnalka Káslerne Rábai proti OTP Jelzálogbank Zrt z 30. apríla 2014, bod 58). Tento princíp je už zakomponovaný aj v ust. § 53 ods. 4 písm. v/ OZ, v zmysle ktorého za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa uhradenie plnení, o ktorých spotrebiteľ nebol pred uzavretím zmluvy preukázateľne informovaný, ktorých úhrada nebola upravená v zmluve alebo za ktoré spotrebiteľ nedostáva dohodnuté protiplnenie.

35. Zo žiadneho z priložených listinných dôkazov totiž nevyplýva, že by si žalobca takýto poplatok práve za upomienku so žalovaným výslovne dojednal, hoci súčasťou zmluvy je ustanovenie o tom, že všeobecné podmienky a platný cenník, sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy. Do ich obsahu však žalovaný ako spotrebiteľ nemohol nijakým spôsobom zasiahnuť.

36. Vyššie uvedené závery sa týkajú aj poplatku za prerušenie dodávky plynu. Navyše k tomu sa poplatku súd uvádza, že prerušenie dodávky plynu nie je predmetom uzavretej zmluvy, ktorá sa týka dodávky plynu a teda týmto výkonom dodávateľ znemožňuje odberateľovi naplňať zmluvu. Cena za tento výkon je plnená v prospech dodávateľa a vo svojej podstate taktiež predstavuje zmluvnú pokutu, pre platnosť ktorej sa vyžaduje písomná forma s poukazom na § 544 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Zmluvnú pokutu teda nie je možné dohodnúť len v Obchodných podmienkach, pretože musí byť obsahom listiny podpísanej oboma stranami. Tento záver vyplýva z vyššie citovaného nálezu Ústavného súdu ČR I.US 3512/11 zo dňa 11.11.2013. Záverom súd poukazuje na viaceré súdne rozhodnutia, ktoré žalobcovi nárok na poplatky za upomienku alebo za prerušenie dodávky plynu nepriznali, ide o rozsudky Krajského súdu v Prešove 19Co 28/2019-73 zo dňa 27.08.2019, 3Co 46/2019-186 zo dňa 11.06.2019 a 4Co 51/2019-241 zo dňa 5.11.2019.

37. O nároku na náhradu trov konania bolo rozhodnuté podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. Žalobca bol v spore v celom rozsahu neúspešný, preto nárok na náhradu trov konania mu nevznikol, na rozdiel od úspešného žalovaného, ktorému však preukázateľne žiadne trovy konania nevznikli.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Prešov písomne v 2 vyhotoveniach. V odvolaní sa uvedie ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, uvedie sa spisová značka. Ďalej sa uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané. Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.